

**ANALIZA SWOT A NOILOR DIRECȚII PROPUSE
DE PROGRAMA ȘCOLARĂ LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, APROBATĂ
PRIN O.M.E.N. NR.3393/28.02.2017**

Prof. Drăgan Alina-Ștefania, Școala Gimnazială Nr.1 Băleni

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>- Organizarea conținuturilor, NU pe genuri și specii literare, care, de multe ori, creau confuzii în rândul elevilor.</p> <p>- Conținuturile sunt învățate gradual, de la simplu la complex.</p> <p>- Prin activitățile de învățare propuse de noua programă se pune accent pe stimularea gândirii critice (pentru a valorifica resursele cognitive, metacognitive și cele noncognitive ale elevului), dar și pe stimularea creativității (care implică talent, dispoziție și imaginație din partea elevului).</p> <p>-Se stimulează, totodată, și autonomia în învățare, prin toate aceste activități.</p> <p>-Se extinde conceptul de text (noua programă include o diversitate de texte orale și scrise, continue și discontinue, multimodale/mixte, acest aspect impunând regândirea strategiilor didactice folosite în procesul instructiv-educativ). În felul acesta, profesorul poate asigura flexibilitatea și eficiența în procesul de formare a competențelor-cheie.</p> <p>-Se insistă pe oral și pe dezvoltarea afectivității/pe recunoașterea unor emoții și sentimente care stau la baza valorilor, a normelor și atitudinilor.</p> <p>- Numărul de ore pentru comunicarea orală și pentru lectură este mai mare, ceea ce permite atât <i>formarea unor deprinderi de ascultare activă (o componentă importantă a competenței de comunicare)</i>, cât și <i>investigarea lumilor din texte diverse</i>, prin comparații între lumea reală și cea ficțională. Revalorizarea lecturii este una dintre liniile de forță ale noii programe.</p> <p>- Elevii pot fi implicați în alegerea textelor pe care să le citească.</p> <p>-Se insistă pe principala valoare educațională, pe formarea competenței-cheie „a învăța să înveți”.</p> <p>- Programa își propune, de asemenea, „coborârea” de la nivelul liceal spre cel gimnazial (clasele VII-VIII) a unor metode/activități de învățare menite a dezvolta spiritul critic și argumentativ al elevului: procesul literar, dezbateră, exerciții de argumentare, de exprimare a punctului de vedere critic pe marginea unui text etc.</p>	<p>- Abordarea literaturii. Limitarea timpului alocat lecturii literare (numărul mic de texte literare și nonliterare, ca minimum de lectură). Literatura înseamnă anumite repere valorice, iar în noua programă, deși se face referire la autorii canonici, aceștia nu sunt numiți. Este nevoie de o listă orientativă (și de autori, și de opere, atât din literatura română, cât și din cea universală), îndeosebi, pentru profesorii debutanți, absolvenți proaspăt ieșiți de pe băncile facultăților (și nu numai). Programa școlară trebuie să pună la dispoziție instrumentele necesare pentru ca cititorul să cunoască ce înseamnă o literatură de calitate. O identitate națională nu poate fi construită în lipsa unor propuneri de scriitori reprezentativi pentru specificul cultural românesc (ar fi trebuit să existe menționați doi-trei scriitori români, cel puțin, pentru fiecare an de studiu).</p> <p>- De asemenea, există anumite nepotriviri între modelul comunicativ-funcțional (care ar trebui să abordeze din punct de vedere semantic structurile lingvistice) și modelul gramaticii tradiționale (care se bazează pe teoretizări excesive), încă dominant în noile programe. Nu s-a conștientizat necesitatea de a se porni de la criteriul semantic, NU de la cel formal (<i>de exemplu, exprimarea gradelor calității unui adjectiv, în loc de gradele de comparație ale acestuia, destul de greu de reținut și înțeles de un elev de clasa a V-a</i>).</p> <p>- Se introduc noțiuni care nu pot fi definite corect din cauza insuficienței programei. De exemplu, apare noțiunea de prepoziție la clasa a V-a, deși elevului i se predă doar atributul, fără complement, definit abia în clasa a VI-a. Se preferă în clasa a V-a atributul, necesar pentru textul descriptiv de la lectură, deși se studiază, în special, verbul, deci ar trebui introdus complementul.</p> <p>- „Saltul” de la o clasă la alta în dezvoltarea unei competențe specifice.</p> <p>- Dificultatea de a aplica principiile ascultării de texte orale, întrucât lipsesc, în unele școli, anumite resurse audio-video, softuri educaționale, manuale și baze de date virtuale.</p>

**ANALIZA SWOT A NOILOR DIRECȚII PROPUSE
DE PROGRAMA ȘCOLARĂ LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, APROBATĂ
PRIN O.M.E.N. NR.3393/28.02.2017**

Prof. Drăgan Alina-Ștefania, Școala Gimnazială Nr.1 Băleni

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>- Programa favorizează învățarea din „perspectivă inter- și transdisciplinară”. Astfel, nu o anumită noțiune științifică este aprofundată de la un an de studiu la altul (cu toate că, fără îndoială, această dimensiune a învățării este esențială), ci o anumită privire asupra lumii, dintr-un plan foarte apropiat („Eu și universul meu familiar” – clasa a V-a), într-unul cu perspectivă mai largă („Eu și lumea din jurul meu” – a VI-a), descoperind „Orizonturile lumii și ale cunoașterii” (a VII-a), spre a se opri, apoi, în clasa a VIII-a, pentru „Reflecții asupra lumii”. Coerența temelor, progresivitatea și valoarea lor formativă îndreaptă elevul să-și „lărgescă”, prin înțelegere și învățare, privirea asupra lumii, ajungând să prețuiască, prin cunoaștere, ceea ce îl înconjoară în mod concret și imediat (familia, satul sau orașul în care trăiește, vecinii-indiferent de etnie).</p> <p>- Redefinirea competențelor generale și a celor specifice constituie un alt avantaj. <i>Ultima competență – 5. „Manifestarea unui comportament empatic cultural și intercultural”</i> – răspunde unei necesități a începutului de mileniu în care trăim: <i>raportul eu-alții</i>, foarte important pentru generația viitoare. Autorii programei au înțeles nu doar importanța dialogului cultural și lingvistic, ci și a relației, ca formă de cunoaștere și de intercunoaștere. Această competență este concretizată prin delimitarea treptată și conștientizarea, de către elevi, prin diverse activități de învățare, a unui specific cultural românesc. În plus, pot fi observate, comparativ, alte culturi/civilizații/popoare. Chiar dacă unele activități de învățare propuse de programă sunt, poate, prea exagerate (clasa a VII-a: „realizarea unor ghiduri turistice pentru spațiul cultural local/regional/național/european, prin valorificarea elementelor învățate la geografie, istorie, științe socio-umane și a experienței personale”), rămâne un avantaj semnificativ al noii programe intenția de a valorifica, în cadrul orelor de limba și literatura română, acel „interval” dintre „eu” și „tu, ale cărui efecte sunt evidente și multiple: <i>educarea toleranței, acceptarea diferențelor și înlăturarea discriminării, dezvoltarea spiritului identitar, conștientizarea apartenenței la o limbă și la o cultură etc.</i></p>	<p>- Inexistența/ineficiența strategiilor de lectură/învățare care să faciliteze înțelegerea și reflecția asupra relațiilor interdisciplinare și transdisciplinare ale disciplinei.</p> <p>- Lipsa unor ghiduri metodologice care să pună în vedere module inter- și transdisciplinare, centrate pe competența de „a învăța să înveți”, pe cunoștințe exacte, nu doar să apară menționate în programă.</p>

**ANALIZA SWOT A NOILOR DIRECȚII PROPUSE
DE PROGRAMA ȘCOLARĂ LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, APROBATĂ
PRIN O.M.E.N. NR.3393/28.02.2017**

Prof. Drăgan Alina-Ștefania, Școala Gimnazială Nr.1 Băleni

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI (dacă nu se iau măsuri de combatere a acestor amenințări, nu vom putea beneficia de avantajele schimbărilor)
<p>- Toate aceste schimbări propuse creează o mai bună motivație a învățării, care este, în primul rând, baza reușitei școlare, dar și a plăcerii de a citi/ de a asimila cât mai multe cunoștințe.</p> <p>- Asumarea unor roluri multiple (lucrul în echipă ne ajută să devenim mai înțelegători unii cu alții).</p> <p>- Dezvoltarea de parteneriate între profesori-elevi/practicanți-metodiști-mentori, care pot fi implicați în alegerea autorilor/textelor de citit/audiat/interpretat.</p>	<p>- Un document curricular normativ ar trebui să fie cât mai clar, cât mai puțin interpretabil, cât mai operant la nivelul orientării a zeci de mii de profesori, nu doar pentru cei cu experiență. Nu trebuie să fie restrictiv, ci trebuie să clarifice. Să ofere nu limitări, ci alternative. Pentru că noua programă nici nu include și nici nu exclude suficient, libertatea pe care o oferă va duce la diverse abordări, existând amenințarea ca manualele și auxiliarele „să zăpăcească” profesorii.</p> <p>- Există, de asemenea, o suită de termeni/sintagme/concepte gramaticale noi, preluate din noua Gramatică a Academiei, din 2005, încă nepopularizate și necunoscute de către profesori, ceea ce ar putea conduce la nedorite erori în procesul instructiv-educativ.</p> <p>- În dorința de a se face schimbări, se uită că, în zilele noastre, un procent uriaș dintre profesorii activi nu participă la cursuri eficiente de formare sau au venit deja cu o pregătire lacunară de pe băncile facultăților(unde se pune accent foarte mult pe teorie, NU pe practica pedagogică). Puțini dintre ei aplică sau sunt dispuși să aplice metodele moderne, prevăzute în noile programe: Tehnica SINELG, Pălăriile gânditoare, Tabelul T, Tehnica Lotus, Diagrama Venn, Explozia stelară, Cvintetul, Tehnica blazonului. Puțini cunosc tehnicile moderne de predare și chiar și mai puțini dintre ei sunt dispuși să le folosească la clasă. Motivele sunt multiple și discutabile...</p> <p>- Lipsa personalului specializat sau a celui dornic de specializare, prin programe de formare continuă, în instituțiile de învățământ public gimnazial.</p> <p>-Lipsa unor ghiduri metodologice/ manuale școlare eficiente, apărute la timp și fără greșeli științifice.</p> <p>- Lipsa unui program național coerent, coordonat de MEN, care să vizeze formarea continuă a cadrelor didactice, privind aplicarea noului curriculum.</p> <p>-Bază materială PRECARĂ și infrastructură deficitară, în special, în zona rurală, dar și insuficiența unor fonduri pentru derularea unor proiecte care să valorifice elementele pozitive și promovarea de bune practici.</p>

**ANALIZA SWOT A NOILOR DIRECȚII PROPUSE
DE PROGRAMA ȘCOLARĂ LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, APROBATĂ
PRIN O.M.E.N. NR.3393/28.02.2017**

Prof. Drăgan Alina-Ștefania, Școala Gimnazială Nr.1 Băleni

Așadar, noile programe școlare prezintă o serie de beneficii (**introducerea competenței cinci, crearea unui context atractiv și modern de învățare, realizarea transdisciplinarității, sugestiile metodologice bine întocmite și utile, evaluarea care urmărește nu doar produsul, ci și procesul**) de care ne putem bucura, doar dacă schimbările sunt aplicate în mod corespunzător, cu multă răbdare și responsabilitate.

***EDUCAREA MINȚII FĂRĂ CEA A
INIMII***

NU ESTE EDUCAȚIE DELOC.

(ARISTOTEL)

**ANALIZA SWOT A NOILOR DIRECȚII PROPUSE
DE PROGRAMA ȘCOLARĂ LA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, APROBATĂ
PRIN O.M.E.N. NR.3393/28.02.2017**

Prof. Drăgan Alina-Ștefania, Școala Gimnazială Nr.1 Băleni

Resurse bibliografice

**Programa școlară pentru limba și literatura română,
aprobată prin Ordinul**

MECI 5097/10.09.2009

**Programa școlară pentru limba și literatura română,
aprobată prin O.M.E.N. nr.3393/28.02.2017**

<http://programe.ise.ro>

www.diacronia.ro/indexing/details/A27523/pdf

**[Revista Cultura](#), SERIA A III-A, nr. 7 (563), 16 februarie,
2017**

<http://revistacultura.ro/nou/2017/02/sumar-nr-7-2017/>

PDF: http://revistacultura.ro/pdf/Cultura_563.compressed.pdf